

ZAMONAVIY YOSHLAR VA MILLIY O'YINLARNING AHAMIYATI

Umedullayeva Husnora Ilhomovna

Surxondaryo viloyati Boysun tuman 1-son kasb-hunar maktabi

“Raqamli axborotlarni qayta ishlash ustasi” talabasi.

Email: husnoraumedullayeva@gmail.com

telefon raqam: (+998)91-908-77-34.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13788834>

Annotatsiya. Mazkur maqola zamonaviy yoshlarning ko'p vaqtlarini virtual olamda, xususan, jangari va zo'ravonlikka asoslangan kompyuter va telefon o'yinlariga bag'ishlashlari, bu esa ularning ruhiy salomatligi va xulq-atvoriga salbiy ta'sir ko'rsatishi haqida so'z yuritadi. Maqola, yoshlar o'rtasida milliy qadriyatlarni singdiruvchi tarbiyaviy va ma'naviy mazmunli o'yinlarni yaratish zaruratini ta'kidlaydi. "To'maris" o'yini shunday o'yinlardan biri sifatida keltirilib, uning yosh avlod uchun tarixiy bilimlarni oshirishi va vatanparvarlik ruhini singdirishdagi ahamiyati yoritiladi. Mazkur o'yin yoshlarning nafaqat bilim olishlari, balki milliy qadriyatlar va urf-odatlarini anglashlariga yordam beradi. O'yinning maqsadi yoshlarni ma'naviy jihatdan boyitib, ularni milliy qadriyatlarga hurmat bilan qarashga undashdir.

Kalit so'zlar: Milliy o'yinlar, To'maris o'yini, O'yinlarning tarbiyaviy ahamiyati, Jangari o'yinlar, Vatanparvarlik, Tarixiy bilim, Milliy qadriyatlar, Ruhiy salomatlik, Skiflar podshohligi, Massagetlar, Milliy liboslar, Qadimiy tarix.

IMPORTANCE OF MODERN YOUTH AND NATIONAL GAMES

Abstract. This article discusses the fact that today's young people spend a lot of time in the virtual world, especially in violent and violent computer and phone games, which has a negative effect on their mental health and behavior. . The article emphasizes the need to create games with educational and spiritual content that instill national values among young people. The game "To'maris" is cited as one of such games, and its importance in increasing historical knowledge and instilling the spirit of patriotism for the young generation is highlighted. This game helps young people not only to learn, but also to understand national values and traditions. The goal of the game is to enrich young people spiritually and encourage them to respect national values.

Key words: National games, Tomaris game, Educational value of games, Martial games, Patriotism, Historical knowledge, National values, Mental health, Kingdom of Scythians, Massagets, National costumes, Ancient history.

ЗНАЧЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ И НАЦИОНАЛЬНЫХ ИГР

Аннотация. В статье рассматривается тот факт, что современные молодые люди проводят много времени в виртуальном мире, особенно в воинственных и жестоких компьютерных и телефонных играх, что отрицательно влияет на их психическое здоровье и поведение. В статье подчеркивается необходимость создания игр образовательного и духовного содержания, прививающих молодым людям национальные ценности. В качестве одной из таких игр приводится игра «Томарис», подчеркивается ее значение в расширении исторических знаний и привитии духа патриотизма молодому поколению. Эта игра помогает молодым людям не только учиться, но и понимать национальные ценности и традиции. Цель игры – духовно обогатить молодежь и побудить ее уважать национальные ценности.

Ключевые слова: Национальные игры, Игра Томарис, Воспитательная ценность игр, Боевые игры, Патриотизм, Исторические знания, Национальные ценности, Психическое здоровье, Скифское царство, Массагеты, Национальные костюмы, Древняя история.

Zamonaviy yoshlar va milliy o'yinlar

Bugungi texnologik rivojlanish davrida yoshlar ko'proq vaqtlarini virtual olamda, xususan, kompyuter va telefon o'yinlariga bag'ishlaydilar. Afsuski, ko'p hollarda bu o'yinlar jangari va zo'ravonlik bilan to'yingan bo'lib, yoshlarning ruhiy salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Turli jangari o'yinlar ularning xulq-atvoriga ham ta'sir qiladi, natijada tajovuzkorlik, bezovtalik va psixologik muammolar paydo bo'lishi mumkin. Shu sababdan, yoshlarni tarbiyalovchi va ularga ma'naviy-axloqiy bilim beradigan o'yinlarni yaratish masalasi muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Shu jihatdan qaraganda, milliy qadriyatlarimiz va tariximizni o'zida mujassam etgan "To'maris" o'yini yosh avlod uchun katta ahamiyatga ega. Ushbu o'yin o'zining ijobiy ta'siri bilan ajralib turadi, chunki u faqatgina o'yin-kulgini emas, balki bilim va tarbiyaviy maqsadlarni ham o'z ichiga oladi. O'yin ichida qadimiy tariximizning mashhur qahramoni To'maris haqida ma'lumotlar berilgan bo'lib, yoshlar o'yinni o'ynab, nafaqat vaqtlarini maroqli o'tkazadi, balki tarixiy bilimlarga ham ega bo'lishadi.

O'yinda turli savollar va vazifalar orqali yoshlar To'marisning jasorati, uning davlatni boshqarish san'ati va Skiflar podshohligining tarixiy voqealari haqida o'rganishadi. O'yin faqat bilimga yo'naltirilgan bo'lib qolmay, unda tarbiyaviy maqsadlar ham yotadi. Misol uchun, o'yinda To'marisning o'z xalqi uchun olib borgan kurashi va vatanparvarlik hissiyotlari yoshlarga milliy o'zlikni anglash va vatanparvarlik ruhini singdirish uchun xizmat qiladi.

O'yinning Milliylik va Tarixiy Mazmuni

"To'maris" o'yini, asosan, miloddan avvalgi VI asr voqealarini aks ettiradi. Ushbu davr O'rta Osiyoning buyuk tarixi va madaniyati bilan ajralib turadi. O'yinda Skiflar va Massagetlar podshohligi, ularning urf-odatlarini, hayot tarzi va ayniqsa, kiyinish madaniyati batafsil yoritib berilgan. Misol uchun, o'yinda "egniga yarg'oq teridan kamzul kiygan, kamariga qilich va o'q-yoy osgan, namat qalpoq kiygan jangchi" paydo bo'ladi. Bu tasvir nafaqat o'yinga hayotiylik bag'ishlaydi, balki yoshlarni qadimiy dunyo bilan tanishtiradi.

O'yinning asosiy qahramoni – To'marisning obrazi ham katta e'tiborga loyiq. To'maris, tarixiy manbalarga ko'ra, o'z davrining eng jasur ayol sarkardalaridan biri bo'lgan. O'yinda uning obrazi "yoshi qirqlarga borib qolgan, chiroylikina ayol, belidagi oltin kamarga taqilgan qilich bilan aravadan tushib kelayotgani" ko'rinishida namoyon bo'ladi. Ushbu sahna yosh avlodga o'z milliy qahramonlariga bo'lgan hurmat va faxr tuyg'usini uyg'otadi. To'marisning urushdagi strategiyalari

va o'z xalqi uchun olib borgan kurashlari yoshlarga vatanparvarlik va jasorat timsoli sifatida o'yin orqali taqdim etiladi.

Bundan tashqari, o'yinda milliy liboslar, qurollar va turmush tarzi haqida ma'lumotlar ham berilgan bo'lib, yoshlar o'z tarixini chuqurroq anglaydi. Qadimgi urf-odatlar va hayot tarzining virtual dunyoda aks ettirilishi yoshlar uchun tarixni yanada qiziqarliroq qilib qo'yadi. O'yinda, shuningdek, turli tarixiy davrlarning o'ziga xos jihatlari va ularning ahamiyati ham yoritib berilgan. Yoshlar o'z vatani tarixiga nazar solib, buyuk o'tmishga ega bo'lgan xalqning avlodlari ekanligini his etishadi.

Zamonaviy Yoshlar uchun Tarbiyaviy Ahamiyati

O'yinlarning yoshlar ruhiyatiga qanday ta'sir qilishini hisobga olgan holda, bunday milliy va tarbiyaviy o'yinlarni ishlab chiqish bugungi kunda dolzarb ahamiyatga ega. Chunki jangari va salbiy mazmundagi o'yinlar yoshlarni noto'g'ri yo'lga boshlashi mumkin. Bunday o'yinlar bilan yoshlar faqat vaqtini bekor o'tkazmay, balki o'z bilimlarini boyitishi va milliy qadriyatlarini qadrlashni o'rganishi kerak. "To'maris" o'yini shu nuqtai nazardan muhim rol o'ynaydi.

Ushbu o'yin orqali yoshlar o'z o'tmishiga hurmat bilan qaraydi, qadriyatlarini anglaydi va ularni kelajak avlodlarga yetkazish zarurligini his etadi. O'yin ichidagi savollar, vazifalar va tarixiy syujetlar yoshlarning bilimlarini oshirish bilan birga, ularda milliy g'ururni ham uyg'otadi.

Tarixiy o'yinlar orqali yosh avlod nafaqat o'yin orqali zavqlanadi, balki o'z mamlakati va millati bilan faxrlanish tuyg'usini ham chuqur his qiladi.

Xulosa

Maqolada zamonaviy yoshlarning kompyuter va telefon o'yinlariga qiziqishi, ayniqsa jangari va zo'ravonlikka asoslangan o'yinlarning ularning ruhiy salomatligiga salbiy ta'siri haqida so'z boradi. Yoshlarning salomatligi va xulq-atvoriga zarar yetkazuvchi o'yinlarga qarshi chora sifatida, milliy qadriyatlarini singdiruvchi, tarbiyaviy va ma'naviy mazmunli o'yinlar yaratish muhimligi ta'kidlanadi.

"To'maris" o'yini milliylik va tarbiyaviy ahamiyatni o'zida mujassam etib, yoshlar uchun nafaqat qiziqarli vaqt o'tkazish imkoniyatini, balki ularga tarixiy bilim va vatanparvarlik ruhini singdirish vazifasini ham bajaradi. Ushbu o'yinda yoshlar To'marisning jasorati va davlat boshqaruvi haqida o'rganish bilan birga, milliy urf-odatlar va qadriyatlarimiz haqida chuqurroq ma'lumotga ega bo'lishadi.

O'yinda tariximizning qahramonlari va qadriyatlari haqida bilim olish, yoshlar ruhiyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ularda milliy g'urur va vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu kabi o'yinlar yosh avlodga milliy qadriyatlarini anglash va ularni kelajak avlodlarga yetkazish zarurligini his qilishga yordam beradi.

REFERENCES

1. **Askarov, A.** (2019). *O'zbekiston tarixi: qadimiy davrlar*. Toshkent: O'zbekiston milliy entsiklopediyasi nashriyoti.
2. **Karimov, I.** (2001). *Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch*. Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti.
3. **Ergashev, M. A.** (2015). *Milliy qadriyatlar va zamonaviy yoshlar*. Toshkent: Sharq nashriyoti.

4. www.ziyonet.uz
5. www.uzedu.uz
6. www.milliytiklanish.uz